

Οι εγκλίσεις του ρήματος

Οι διάφορες μορφές που παίρνει το ρήμα για να φανερώσει την ψυχική διάθεση εκείνου που μιλάει λέγονται εγκλίσεις.

Οι κύριες εγκλίσεις είναι η **οριστική**, η **υποτακτική** και η **προστακτική**.

▶ Η **οριστική** φανερώνει πως αυτό που σημαίνει το ρήμα είναι κάτι το βέβαιο και το πραγματικό, είτε είναι κατάφαση είτε είναι άρνηση είτε ερώτηση π.χ.

Θα χαλάσει ο καιρός αύριο. / **Δε θα χαλάσει** ο καιρός αύριο. / **Θα χαλάσει** ο καιρός αύριο;

▶ Η **υποτακτική** φανερώνει πως αυτό που σημαίνει το ρήμα είναι κάτι που θέλουμε να γίνει ή περιμένουμε να γίνει π.χ.

Θέλω **να έρθεις**. / **Ας φύγουμε** γρήγορα από εδώ. / **Μακάρι να τον δω**, πριν φύγει.

▶ Η **προστακτική** φανερώνει πως αυτό που σημαίνει το ρήμα είναι προσταγή, επιθυμία, ευχή π.χ.

Φύγε αμέσως. / **Δώσε μου** το βιβλίο, σε παρακαλώ. / **Βοήθησέ τον**, Θεέ μου!

Εξαρτημένες αποτελεσματικές / συμπερασματικές προτάσεις

▶ **Αποτελεσματικές ή συμπερασματικές** ονομάζονται οι εξαρτημένες προτάσεις που φανερώνουν το αποτέλεσμα του περιεχομένου της πρότασης που προσδιορίζουν και η οποία προηγείται π.χ.

Έτρωγε τόσο πολύ, **ώστε πάχυνε υπερβολικά**.
Εξήγησε το έτσι, **που να** είναι κατανοητό από όλους

Εξεχωρίζουμε τις αποτελεσματικές προτάσεις από τις λέξεις ή τις φράσεις με τις οποίες αρχίζουν και που είναι:

- ▶ Οι αποτελεσματικοί σύνδεσμοι **ώστε, που**
- ▶ Φράσεις που χρησιμοποιούνται ως αποτελεσματικοί σύνδεσμοι **ώστε να, που να, με αποτέλεσμα**.

Παραθετικά των επιθέτων και επιρρημάτων

Ο **συγκριτικός** και **υπερθετικός** βαθμός αποτελούν τα παραθετικά των επιθέτων και των επιρρημάτων. Χρησιμοποιούμε τα παραθετικά για να δηλώσουμε διάφορα είδη και διάφορους βαθμούς σύγκρισης με βάση το επίθετο.

Σημεία στίξης: το θαυμαστικό, το ερωτηματικό, τα αποσιωπητικά, διαλυτικά

Εκφράσεις και συμφράσεις

- **Εκφράσεις** είναι τα λόγια (λέξεις ή φράσεις) που έχουν κάποια ιδιαίτερη, συνήθως μεταφορική, σημασία π.χ. **Έπεσε με τα μούτρα στο φαΐ**. Άρχισε να τρώει με λαιμαργία χωρίς να δίνει σημασία γύρω του.
- **Συμφράσεις** είναι τα λόγια, συνήθως δύο λέξεις μαζί, που τις συναντάμε κατά κανόνα μαζί και σημαίνουν ένα συγκεκριμένο πράγμα π.χ. **σοκολάτα αμυγδάλου**.

Αντώνυμα (αντίθετα) επίθετα

Αντώνυμα (ή αντίθετα) ονομάζονται τα επίθετα που έχουν ακριβώς αντίθετη σημασία μεταξύ τους, η έννοια δηλαδή που δηλώνει το ένα επίθετο είναι εντελώς αντίθετη με αυτή που δηλώνει το άλλο π.χ. νόστιμο-άνοστο, αλμυρό-ανάλατο.

Υποθετικές προτάσεις

Υποθετικές ονομάζονται οι προτάσεις που περιέχουν μια προϋπόθεση, δηλ. έναν όρο που πρέπει να ισχύει για να συμβαίνει ή να αληθεύει αυτό που αναφέρεται στην πρόταση που προσδιορίζουν (και η οποία είναι συνήθως ανεξάρτητη, κύρια).

Αν αύριο ο καιρός είναι καλός, θα πάμε εκδρομή.

***ΠΡΟΣΟΧΗ: Αν μία πρόταση αρχίζει με **αν** αλλά περιέχει ένα από τα ρήματα **ρωτώ, απορώ, αμφιβάλλω, λέω, ξέρω, γνωρίζω, μαθαίνω, σκέφτομαι, θυμάμαι κ.ά.** τότε η πρόταση αυτή δεν είναι υποθετική αλλά πλάγια ερωτηματική.

Έναρθρα και άναρθρα ουσιαστικά

Η γλώσσα μας έχει δύο άρθρα το **οριστικό (ο, η , το)** και το **αόριστο (ένας, μία, ένα)**

Το οριστικό άρθρο το βάζουμε μπροστά από ένα ουσιαστικό όταν μιλάμε για ορισμένο, συγκεκριμένο πρόσωπο ή πράγμα. Δεν το βάζουμε όταν μιλάμε γενικά και αόριστα για κάποιο πρόσωπο, πράγμα ή ζώο.

Το αόριστο άρθρο το χρησιμοποιούμε όταν μιλάμε για ένα πρόσωπο ή πράγμα γενικά και αόριστα. Γενικά η χρήση του αόριστου άρθρου δεν είναι απαραίτητη και συχνά το βάζουμε όταν θέλουμε να δώσουμε έμφαση στην ιδιότητα του ουσιαστικού.